

VYHODNOCENÍ ÚVĚROVÉHO RIZIKA

Nejdůležitější druhy bankovních rizik

- úvěrové riziko,
- tržní riziko,
- likviditní riziko,
- kapitálové riziko,
- operační riziko.

Úvěrové riziko

- Úvěrové riziko spočívá v tom, že klient banky nedodrží sjednané podmínky finanční transakce a bance tím vznikne finanční ztráta.
- Příčiny úvěrového rizika můžeme rozdělit na dvě skupiny:
 - interní příčiny, které jsou bezprostředně závislé na vlastních rozhodnutích banky, vyplývají ze špatných rozhodnutí banky o alokaci aktiv;
 - externí příčiny, které jsou naopak v zásadě nezávislé na rozhodnutích banky a jsou dány celkovým vývojem ekonomiky, politickou situací apod.
- Úvěrové riziko ovlivňuje ziskovost banky, likviditu a úrokové riziko.
- Řízení úvěrového rizika – prověřování bonity klientů, využívání zajišťovacích instrumentů

Poskytnutí úvěrového obchodu

- Aby banka snížila úvěrové riziko, provádí před poskytnutím jakéhokoliv úvěrového produktu komplexní hodnocení klienta a limitování úvěru.
- Během celého trvání úvěrového obchodu pravidelně vyhodnocuje bonitu klienta a provádí tzv. monitoring dlužníka.
- Hodnocení klienta zahrnuje:
 - analýzu právních poměrů žadatele o úvěr,
 - analýzu osobní důvěryhodnosti žadatele,
 - analýzu jeho hospodářské a finanční situace.

Poskytnutí úvěrového obchodu

- Analýza právních poměrů žadatele o úvěr
 - fyzická x právnická osoba.
- Analýza důvěryhodnosti žadatele o úvěr
 - interní x externí informace.
- Analýza hospodářské a finanční situace.
 - fyzická x právnická osoba.

Vyhodnocení bonity klienta FOO

- Vyhodnocení právních poměrů klienta a jeho důvěryhodnost
- Analýza příjmů a výdajů (nájemné, pojištění, penzijní připojištění, leasing, kreditní karty, splátky dříve poskytnutých úvěrů apod.)
- Říjnová regulace ČNB zavedla pravidla
 - **DTI** - objem všech úvěrů žadatele nesmí převýšit devítinásobek čistého ročního příjmu
 - **DSTI** - měsíční splátka nesmí přesáhnout 45 % jeho měsíčního příjmu.

Vyhodnocení bonity klienta FOO

- Úvěrová historie a platební morálka
 - Bankovní registr klientských informací (CBCB)
 - Nebankovní registr klientských informací (CNBC)
 - SOLUS – Sdružení na Ochranu Leasingu a Úvěrů Spotřebitelům
 - Zájmové sdružení právnických osob (nebankovní instituce, banky, telekomunikační operátoři, distributoři energie a další společnosti).
 - eviduje informace o nebonitních klientech (podnikajících osobách s IČ a fyzických osobách)
 - Do registru se klient dostane tehdy, pokud se zdrží se splátkou o více než 30 dní

Vyhodnocení bonity klienta – právnické osoby, FOP

- Vyhodnocení právních poměrů klienta a jeho důvěryhodnost
- Analýza hospodářské situace klienta
 - Obchodní
(analýza odvětví a oboru podnikatelské činnosti, postavení výrobce a obchodníka na trhu)
 - Finanční
(analýza finančních výkazů, cash flow, analýza finančních ukazatelů atd.)

Analýza hospodářské situace

- Analýza odvětví a oboru podnikatelské činnosti, postavení výrobce a obchodníka na trhu.
- Riziko země – politické, ekonomické, regulatorní, měnové.
- Riziko odvětví – globální trendy, specifika vybraných odvětví.
- Operační odvětví – specifické riziko podniku – dodavatelé, odběratelé, konkurenti.
- Trhy a produkty – produktové portfolio, zastoupení na trhu, konkurenční výhody.
- Technologie – nutné investice.
- Management a personální politika – zkušenosti, reference, organizace, přístup k riziku.

Analýza finanční situace

- Analýza finančních výkazů – rozvahy, výkazu zisku a ztrát, cash flow
- Analýza finančních ukazatelů
 - Ziskovost
 - Rentabilita
 - Aktivita
 - Likvidita
 - Zadluženost

Modelová rozvaha podniku

AKTIVA		PASIVA	
A.	Pohledávky za upsaný vlastní kapitál		
B.	DLOUHODOBÝ MAJETEK	A.	VLASTNÍ KAPITÁL
I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	I.	Základní kapitál
II.	Dlouhodobý hmotný majetek	II.	Ážio a kapitálové fondy
III.	Dlouhodobý finanční majetek	III.	Fondy ze zisku
		IV.	Výsledek hospodaření minulých let
		V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období
		VI.	Rozhodnuto o zálohové výplatě podílu na zisku
C.	OBĚŽNÁ AKTIVA	B + C	CIZÍ ZDROJE
I.	Zásoby	B	Rezervy
II.	Pohledávky	C	Závazky
	<i>Dlouhodobé pohledávky</i>	I.	Dlouhodobé závazky
	<i>Krátkodobé pohledávky</i>		<i>Závazky k úvěrovým institucím</i>
III.	Krátkodobý finanční majetek		<i>Závazky z obchodních vztahů</i>
IV.	Peněžní prostředky	II.	Krátkodobé závazky
	<i>Peněžní prostředky v pokladně</i>		<i>Závazky k úvěrovým institucím</i>
	<i>Peněžní prostředky na účtech</i>		<i>Závazky z obchodních vztahů</i>
D	Časové rozlišení aktiv	D	Časové rozlišení pasív
	AKTIVA CELKEM	=	PASIVA CELKEM

Rozvaha

- Majetková struktura
- Finanční struktura
- Zlaté pravidlo financování
- Překapitalizace
 - DD (vlastním i cizím) kapitálem je krytý i oběžný majetek
- Podkapitalizace
 - KTD cizím kapitálem je krytý i DD majetek
- Sledování významných rozdílů v položkách proti minulým účetním obdobím

Analýza finanční situace

- Základní vyhodnocení finanční situace
 - Záporné položky ve výkazech
 - Čím jsou kryta oběžná aktiva a stálá aktiva
 - Pohledávky z obchodního by měly být vyšší než závazky z obchodního styku
 - Výše bankovních úvěrů
 - Celková výše cizích zdrojů vzhledem k vlastnímu kapitálu
 - Výše hospodářského výsledku za účetní období a čím je tvořen

Strategie financování

Neutrální strategie

Dlouhodobý majetek	Vlastní kapitál
Oběžná aktiva Trvale přítomná	Cizí zdroje Dlouhodobé
Oběžná aktiva Pohyblivá část	Cizí zdroje Krátkodobé

Konzervativní strategie

Dlouhodobý majetek	Vlastní kapitál
Oběžná aktiva Trvale přítomná	Cizí zdroje Dlouhodobé
Oběžná aktiva Pohyblivá část	Cizí zdroje Krátkodobé

– Neutrální strategie

Dlouhodobý majetek a trvale přítomná oběžná aktiva jsou financována dlouhodobým kapitálem (vlastním i cizím), pohyblivá část oběžných aktiv je financována krátkodobým kapitálem

– Konzervativní strategie

Vyznačuje se vyšším použitím dlouhodobých finančních zdrojů, kdy se těmito zdroji financuje i část oběžných aktiv. To však přináší vyšší náklady na financování.

Strategie financování

Agresivní strategie

Dlouhodobý majetek	Vlastní kapitál
Oběžný majetek Trvale přítomný	Cizí zdroje Dlouhodobé
Oběžný majetek Pohyblivá část	Cizí zdroje Krátkodobé

Agresivní strategie

- Krátkodobými zdroji je financována i část trvale přítomných oběžných aktiv, případně také dlouhodobý majetek podniku. Nižší náklady na financování jsou však v tomto případě doprovázeny vyšším rizikem platební neschopnosti.

Výkaz zisku a ztrát

- Uspořádání tzv. stupňovitým způsobem, kdy se poměřují výnosy a náklady za činnost:
 - Provozní
 - Finanční

Výkaz Cash Flow

- Rozdíl mezi ziskem a cash flow
 - Zisk se počítá jako rozdíl mezi náklady a výnosy
 - Cash flow se počítá jako rozdíl mezi příjmy a výdaji
- Struktura
 - CF z provozní činnosti
 - CF z investiční činnosti
 - CF z finanční činnosti
- Přímá a nepřímá metoda výpočtu

Analýza ziskovosti

- **Čistý zisk – EAT**
(Earning After Taxes)
- **Zisk před zdaněním – EBT**
(Earning Before Taxes)
- **Zisk před úroky a zdaněním – EBIT**
(Earning Before Interests and Taxes)
- **Zisk před úroky, zdaněním a odpisy – EBITDA**
(Earning Before Interests, Taxes, Depreciation and Amortization)

Analýza rentability

- **Rentabilita tržeb – ROS (Return on Sales)**

Výsledek hospodaření/ Tržby

- Nejčastěji se používá EAT nebo EBIT
- Kolik dokáže podnik vyprodukovat „efektu“ na 1 Kč tržeb

- **Rentabilita celkového kapitálu – ROA (Return On Assets)**

EBIT/AKTIVA

- Celková efektivita podniku tzv. produkční síla

- **Rentabilita vlastního kapitálu – ROE (Return On Equity)**

EAT/VLASTNÍ KAPITÁL

- Výnosnost kapitálu

Analýza aktivity

- **Rychlost obratu zásob = Tržby/Zásoby**
 - Počet obrátek
- **Doba obratu zásob = Zásoby/Tržby * 360**
 - Jak dlouho trvá jeden obrat
- **Rychlost obratu pohledávek = Tržby/Pohledávky**
 - Jak rychle jsou pohledávky přeměňovány v peněžní prostředky
- **Doba obratu pohledávek = KTD pohledávky z obchodního styku/Tržby * 360**
 - Za jak dlouhé období jsou pohledávky průměrně spláceny
- **Doba obratu závazků = KTD závazky z obchodního styku/Tržby * 360**
 - Vyjadřuje dobu vzniku závazků do doby jejich úhrady

Analýza likvidity

- **Běžná likvidita = Oběžná aktiva/KTD závazky z obch. styku**
 - Kolikrát je schopen klient uspokojit své věřitele, kdyby proměnil veškerá OA v hotovost
 - Doporučené hodnoty 1,5 – 2,5
- **Pohotová likvidita = (Oběžná aktiva – Zásoby)/KTD závazky z obchodního styku**
 - Podstatně nižší hodnota pohotové likvidity ukazuje nadměrnou váhu zásob ve struktuře aktiv
 - Doporučené hodnoty 1 – 1,5
- **Peněžní likvidita = Peněžní prostředky/KTD závazky z obchodního styku**
 - Vyjadřuje okamžitou schopnost klienta uhradit určitou výši běžných závazků

Analýza zadluženosti

- **Celková zadluženost = Cizí zdroje/Aktiva**
 - Uvádí se v %, doporučené hodnoty 50 – 75% v závislosti na odvětví
 - Pro banku nepřijatelné pokud převyšuje 90%
- **Míra zadluženosti = Cizí zdroje/Vlastní kapitál**
 - Také nazývána finanční pákou
- **Úrokové krytí = EBIT/Nákladové úroky**
 - Schopnost podniku splácet úroky

Ostatní ukazatele

- **Doba návratnosti úvěru**

= Výše úvěru/EBITDA

- Za jaké období je klient schopen splatit úvěr

- **Čistý pracovní kapitál – NWC (Net Working Capital)**

= Oběžná aktiva – KTD cizí zdroje

- Má-li být podnik likvidní, musí mít potřebnou výši relativně volného kapitálu tzn. přebytek KTD likvidních aktiv nad KTD cizími zdroji